

کارگاه آموزش حقوق

جلد هفتم

اسناد تجاری در قوانین، دکترین و آراء قضائی
براساس آخرین تغییرات قانون چک

دکتر صحبت الله سلطانیان

مدرس دانشگاه

علایم اختصاری

ج	جلد .....
چ	چاپ .....
ر.ک	رجوع کنید .....
س	سطر .....
ش	شماره .....
ص	صفحه .....
ق.آ.د.ک.	قانون آیین دادرسی کیفری .....
ق.آ.د.م.	قانون آیین دادرسی .....

دادگاه‌های عمومی و انقلاب - کتاب اول در امور مدنی، مصوب ۱۳۷۹

ق.ا.	قانون اساسی .....
ق.ا.ا.م.	قانون اجرای احکام مدنی .....
ق.ا.ح.	قانون امور حسبی .....
ق.ا.ق.ت.د.ع.ا.	قانون اصلاحی تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب .....
ق.ت.	قانون تجارت .....
ق.ت.د.ع.ا.	قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب .....
ق.ث.	قانون ثبت .....
ق.ج.ج.	قانون چک مصوب ۱۳۹۷ با اصلاحات ۱۴۰۰ .....
ق.د.ع.ا.	قانون دیوان عدالت اداری .....
ق.م.	قانون مدنی .....
ق.م.ا.	قانون مجازات اسلامی .....
ق.م.م.	قانون مسئولیت مدنی .....
م	ماده .....

فهرست مطالب

علایم اختصاری	۴
بخش اول: اسناد تجاری در قوانین	۱۹
فصل نخست کلیات	۲۱
۱- تعریف سند تجاری	۲۱
۲- عناصر تشکیل دهنده تعریف سند	۲۱
۳- فوائد و ویژگی های اسناد تجاری	۲۲
الف - ظهورنویسی بابت انتقال	۲۳
۱- ذکر تاریخ ظهورنویسی	۲۳
۲- کسی که با ظهورنویسی، سند به او انتقال پیدا کرده	۲۴
۳- درج قصد و منظور ظهورنویس	۲۴
ب - ظهورنویسی به منظور وکالت در وصول	۲۴
ج - ظهورنویسی بابت وثیقه	۲۶
فصل دوم: فته طلب یا سفته	۳۴
مبحث نخست: تاریخچه و فایده سفته	۳۴
مبحث دوم: شکل سفته	۳۵
گفتار نخست: تعریف سفته و مندرجات آن	۳۶
۱- مبلغی که باید تأدیه شود با تمام حروف	۳۶
۲- گیرنده وجه (متعهد له)	۳۶

۶ ■ کارگاه آموزش کاربردی اسناد تجاری

- ۳- تاریخ پرداخت ۳۷
- ۴- امضاء یا مهر صادرکننده و ضمانت اجرای عدم درج مندرجات قانونی ۳۹
- گفتار دوم: قواعد مشترک بین سفته و برات ۳۹
- گفتار سوم: سفته سفید امضاء ۴۰
- ۱- سفته بدون تاریخ سررسید [بدون تاریخ (پرداخت)] ۴۱
- ۲- بدون ذکر نام گیرنده (دارنده سفته) ۴۱
- ۳- بدون ذکر مبلغ ۴۲
- ۴- بدون ذکر تاریخ صدور ۴۲
- گفتار چهارم: اظهارنامه و درخواست در سفته ۴۲
- ۱- نمونه درخواست سفته در فرم مخصوص ۴۳
- ۲- جنبه های کاربردی و اجرایی اظهارنامه و درخواست سفته ۴۴
- الف - تعیین سررسید سفته و محتویات اظهارنامه ۴۵
- ب - محل انجام درخواست سفته ۴۷
- ۱- بالای درخواست نامه ۴۷
- ۲- زمان مورد نیاز برای درخواست سفته ۴۷
- ۳- تعداد نسخه های درخواست نامه ۴۸
- ۴- هزینه های درخواست ۴۸
- ۵ - چگونگی ثبت و پیگیری درخواست سفته ۴۹
- فصل سوم: چک در قانون تجارت و قانون قدیم چک ۵۱
- مبحث نخست: شکل چک ۵۱
- مبحث دوم: مندرجات چک ۵۲
- گفتار نخست: مندرجات الزامی چک ۵۲
- ۱- تاریخ صدور و بررسی چک بدون تاریخ ۵۲
- ۲- تعیین محل صدور ۶۳
- ۳- تعیین مبلغ ۶۴
- ۴- محال له ۶۴
- ۵- نام پرداخت کننده (بانک یا مؤسسات مالی) ۶۴

فهرست مطالب □ ۷

۶- امضاء صادرکننده و بررسی امکان انکار امضا چک	۶۴
الف - امضاء صادرکننده	۶۴
ب - بررسی امکان انکار امضاء چک	۶۵
ج - اعتبار حقوقی چک بدون امضاء و تکلیف بانک نسبت به آن	۶۶
گفتار دوم: مندرجات اختیاری	۶۷
مبحث سوم: انتقال چک	۶۷
گفتار نخست: آثار انتقال	۶۸
۱- ظهرنویسی برای انتقال مالکیت	۶۸
الف - شرط محل برات	۶۹
ب - ضرورت پرداخت نقدی وجه یا سپردن تامین و تضمین	۷۰
۲- ظهرنویسی برای وکالت	۷۶
۳- ظهرنویسی برای وثیقه (گرو و رهن)	۷۶
گفتار دوم: مقررات چک‌های خارجی	۷۹
مبحث چهارم: ضمانت چک	۷۹
مبحث پنجم: کیفیت تشخیص ظهرنویس و ضامن	۷۹
مبحث ششم: خسارت تأخیر تأدیه (یا دیرکرد)	۸۴
گفتار نخست: چک	۸۴
گفتار دوم: سفته	۸۵
گفتار سوم: اسناد عادی	۸۵
۱- چگونگی محاسبه خسارت تأخیر تأدیه در غیر مهریه	۸۶
۲- چگونگی محاسبه مهریه به نرخ روز	۸۶
فصل چهارم: چک در قانون مصوب ۹۷ با اصلاحات ۱۴۰۰	۸۷
مبحث نخست: چک در بستر تحولات و تغییرات	۹۰
گفتار نخست: تغییرات در قانون صدور چک	۹۰
گفتار دوم: الزامات نحوه صدور چک	۹۱
۱- تبادل فیزیکی (لاشه) چک	۹۲
۲- چگونگی تعیین سقف اعتبار	۹۲

۸ □ کارگاه آموزش کاربردی اسناد تجاری

- ۳- امکان برداشت مبلغ کسری چک از سایر حساب‌های صاحب چک ۹۴
- گفتار سوم: آثار برگشت چک برای صادرکننده و محدودیت‌ها ۹۴
- ۱- آثار برگشت خوردن چک ۹۵
- ۲- محدودیت اعمال شده ۹۵
- گفتار چهارم: انتقال چک به دیگری ۹۷
- گفتار پنجم: تغییرات جدید ظاهری چک ۹۷
- مبحث دوم: چک تضمینی، حامل، ظهرنویسی و ۹۸
- گفتار نخست: صدور چک بابت تضمین ۹۹
- گفتار دوم: صدور چک در وجه حامل ۹۹
- گفتار سوم: کیفیت صدور دسته چک ۹۹
- گفتار چهارم: موارد الزامی ثبت چک در سامانه بانک مرکزی ۱۰۰
- گفتار پنجم: چک دیجیتال (الکترونیکی) و چک موردی ۱۰۱
- ۱- چک دیجیتال (الکترونیکی) ۱۰۱
- ۲- چک موردی ۱۰۳
- گفتار ششم: ضمانت در چک صیادی ۱۰۳
- گفتار هفتم: امکان استعلام اعتبار صادر کننده و افزایش اعتبار چک ۱۰۴
- ۱- چک صادره مبتنی بر اعتبار ۱۰۵
- ۲- امکان وصول سریع تر وجه چک و افزایش اعتبار چک ۱۰۶
- مبحث سوم: مراحل اجرایی گام به گام برگشت چک و ثبت اطلاعات ۱۰۶
- گفتار نخست: مراحل اجرایی برگشت چک و اقدام قضایی ۱۰۶
- ۱- اقدامات دارنده در مراجعه به بانک ۱۰۷
- ۲- چگونگی بررسی چک توسط قاضی ۱۰۷
- گفتار دوم: نحوه اجرایی ثبت اطلاعات چک در سامانه صیاد ۱۰۹
- گفتار سوم: رفع سوء اثر ناشی از چک پرداخت نشدنی یا کسر موجودی ۱۱۲
- گفتار چهارم: چگونگی استعلام چک‌های صیاد ۱۱۳
- فصل پنجم: شرایط ماهوی اسناد تجاری ۱۲۰
- مبحث نخست: رضایت ۱۲۰

فهرست مطالب □ ۹

گفتار نخست: صدور اسناد تجاری توسط برات دهنده در برات و متعهد در سفته

و صادرکننده در چک ۱۲۱

۱- امضاء توسط صادرکننده و عدم تسلیم توسط وی ۱۲۱

۲- امضاء توسط ظهرنویسان و ضامنان و عدم رضایت صادرکننده ۱۲۲

گفتار دوم: وکالت در صدور ۱۲۲

مبحث دوم: اهلیت ۱۲۴

گفتار نخست: قواعد کلی اهلیت در اسناد تجاری ۱۲۴

گفتار دوم: نتیجه عدم اهلیت و اصل استقلال امضاءها ۱۲۴

۱- اصل عدم توجه ایرادات ۱۲۵

۲- استثنائات اصل عدم توجه ایرادات ۱۲۶

مبحث سوم: جهت صدور برات ۱۲۷

بخش دوم: اسناد تجاری در آراء قضایی ۱۲۹

الف: چک ۱۳۰

۱- صادرکننده چک ۱۳۰

۱-۱: مطالبه وجه چک از صادرکننده (رای غیابی) ۱۳۰

۲-۱: صدور حکم به مطالبه وجه چک از تاریخ صدور تا تاریخ وصول و

خسارات تاخیر تادیه ۱۳۰

۱-۳: مطالبه وجه چک و خسارت تأخیر تأدیه از صادرکننده (رای غیابی) ... ۱۳۲

۱-۴: مطالبه وجه از صادر کننده ی چک (جلب ثالث در پرونده

کلاسۀ ۱۴۳۷/۱/۸۰ نسبت به چک) ۱۳۳

۱-۵: مطالبه وجه چک حامل مفقود شده از صادر کننده ۱۳۴

۱-۶: مطالبه وجه چک از ماترک متوفی به استناد صدور چک از مورث ۱۳۵

۱-۷: مطالبه وجه چک از صادر کننده توسط شخصی که به عنوان دارنده چک

اقدام به برگشت چک ننموده و از سوی دارنده اولیه (اقدام کننده به برگشت

چک) ظهرنویسی بابت انتقال صورت نگرفته است ۱۳۶

۱۰ □ کارگاه آموزش کاربردی اسناد تجاری

- ۸-۱: مطالبه وجه از صادرکننده چک پس از حصول مرور زمان (قرار عدم استماع دعوا)..... ۱۳۸
- ۹-۱: واخواهی از پرونده کلاس ۳۳۵۳/۱۰/۸۱ به استناد چک از صادر کننده ۱۳۹
- ۱۰-۱: حکم به محکومیت خوانده به پرداخت وجه چک تا میزان اعلامی از سوی کارشناس و محکومیت خوانده تقابل و اعلام تهاثر تا میزان وجه بابت رفع خسارت..... ۱۴۰
- ۱۱-۱: اسناد تجاری و مجلوب ثالث و اصل عدم ایرادات در اسناد تجاری.. ۱۴۲
- ۱۲-۱: با توجه به وصف تجریدی اسناد تجاری با اصلاح دادنامه از حیث نام خانوادگی تجدیدنظرخوانده (محکوم له) به «فرمانی» حکم به تأیید رأی صادره از شورای حل اختلاف صادر..... ۱۴۴
- ۱۳-۱: ضمن نقض دادنامه وخواسته، حکم به بی حقی خواهان دعوای اصلی (واخوانده) و برائت ذمه خوانده دعوای اصلی (واخواه) صادر؛ به دلیل تصریح لزوم استرداد چک های مستند رأی دادگاه به وخواه ۱۴۴
- ۱۴-۱: کاهش میزان محکومیت در واخواهی و بی حقی نسبت به مازاد بر آن در چک..... ۱۴۵
- ۱۵-۱: حکم به بطلان دعوای خواهان به خواسته ابطال ۵ فقره چک..... ۱۴۶
- ۱۶-۱: تایید رأی صادره از شورا به دلیل اینکه ظهر چک توسط دارنده اولیه امضاء شده و به تجدیدنظر خوانده منتقل شده است ۱۴۷
- ۱۷-۱: محکومیت خواندگان به صورت تضامنی به استناد چک..... ۱۴۸
- ۱۸-۱: محکومیت خوانده به پرداخت وجه چک و هزینه های دادرسی به ماخذ محکوم به و خسارت تاخیر تادیه..... ۱۴۹
- ۱۹-۱: تایید حکم وخواسته در مورد حکم به ابطال اجراییه چک..... ۱۵۰
- ۲۰-۱: حکم صادره از شورای حل اختلاف به استناد چک به دلیل اعلام مفقودی، نقض و حکم به بطلان دعوای تجدیدنظر خوانده ۱۵۱

فهرست مطالب □ ۱۱

۲۱-۱: حکم به اصلاح و تأیید دادنامه صادره در مورد چک با اضافه کردن قید «تضامنی» به دادنامه صادره و مسوولیت تضامنی صادرکننده و ظهرنویس.....	۱۵۲
۲۲-۱: تأیید حکم به محکومیت چک در وجه حامل به دلیل وصف تجریدی و اصل عدم ایرادات در اسناد تجاری نسبت به اشخاص ثالث.....	۱۵۲
۲۳-۱: تأیید دادنامه صادره از شورای حل اختلاف به استناد چک، با توجه به قرار منع تعقیب صادر شده.....	۱۵۳
۲۴-۱: تأیید دادنامه صادره از شورای حل اختلاف به دلیل اینکه چک از اسناد تجاری بوده و دارای وصف تجریدی و قابلیت انتقال.....	۱۵۴
۲۵-۱: تأیید رأی صادره از شورای حل اختلاف به استناد صدور و ضمانت چهار فقره چک.....	۱۵۵
۲۶-۱: حکم به بی‌حقی خواهان دعوای اصلی به خواسته وجه چک به شماره ... و حکم بنفع وارد ثالث به لحاظ احراز طرح دعوای اصلی به قصد عدم پرداخت دین توسط ... به وارد ثالث بوده.....	۱۵۶
۲۷-۱: حکم به بی‌حقی خواهان نسبت به استردادچک، به دلیل صدور حکم قبلی به نفع دارنده باحسن نیت.....	۱۵۸
۲۸-۱: حکم به بی‌حقی خواهان و برائت ذمه خوانده به دلیل عدم انتساب امضاء چک به خوانده.....	۱۵۹
۲۹-۱: حکم به بی‌حقی نسبت به استردادچک و محکومیت به پرداخت بخشی از ثمن.....	۱۵۹
۳۰-۱: حکم به پرداخت وجه چک و خسارت تاخیر.....	۱۶۱
۳۱-۱: حکم به پرداخت وجه چک با استناد به وصف تجریدی بودن اسناد تجاری و استصحاب بقاء دین.....	۱۶۲
۳۲-۱: حکم به پرداخت وجه چک و هزینه دادرسی به ماخذ محکوم به و حق الوکاله بر طبق تعرفه در خواهان.....	۱۶۳
۳۳-۱: حکم به محکومیت به استنادچک و اقرار.....	۱۶۴

۱۲ □ کارگاه آموزش کاربردی اسناد تجاری

- ۳۴-۱: رأی بر محکومیت خواننده، به استناد یک فقره چک و ادعای خواننده به ورود خسارت..... ۱۶۵
- ۳۵-۱: حکم به محکومیت به پرداخت چک و خسارت تاخیر تادیه با استصحاب بقاء دین..... ۱۶۶
- ۳۶-۱: رأی بر محکومیت خواننده به پرداخت مبلغ ... به استناد یک فقره چک علیرغم ادعای جعل..... ۱۶۷
- ۳۷-۱: رأی بر محکومیت خوانندگان جمعاً به پرداخت مبلغ ... به استناد یک فقره چک و اسناد عادی و صورتحساب..... ۱۶۸
- ۳۸-۱: رأی بر محکومیت خواننده به پرداخت مبلغ... به استناد چک (ابلاغ واقعی به خواننده)..... ۱۶۹
- ۳۹-۱: رأی بر محکومیت به پرداخت وجه چک با استصحاب بقاء دین..... ۱۷۰
- ۴۰-۱: صدور چک توسط دو شخص حقیقی و حکم به محکومیت هر دو صادرکننده به تناصف (مسئولیت نسبی)..... ۱۷۱
- ۴۱-۱: حکم به محکومیت به پرداخت وجه چک و حق الوکاله نماینده حقوقی..... ۱۷۲
- ۴۲-۱: حکم به محکومیت خواننده به پرداخت مبلغ چک و خسارت تاخیر..... ۱۷۳
- ۴۳-۱: رأی بر محکومیت خواننده به پرداخت وجه به استناد ۲ فقره چک ظهرنویسی شده..... ۱۷۴
- ۴۴-۱: حکم به محکومیت خواننده به پرداخت وجه چک و خسارت تاخیر تادیه..... ۱۷۵
- ۴۵-۱: رأی بر محکومیت خواننده به پرداخت مبلغ ... به استناد یک فقره چک، با توجه به قرار منع تعقیب نسبت به بزه خیانت در امانت..... ۱۷۶
- ۴۶-۱: رأی به محکومیت به پرداخت چک علیرغم خط خوردن حواله کرد..... ۱۷۷
- ۴۷-۱: حکم به محکومیت خواننده به پرداخت وجه چک و خسارت تاخیر تادیه به استناد چک و قرار رد دعوا نسبت به مازاد به دلیل غیر شرعی بودن..... ۱۷۹
- ۴۸-۱: حکم به محکومیت خواننده به پرداخت وجه چک و هزینه دادرسی و حق الوکاله و خسارت تاخیر تادیه تا زمان اجرای حکم..... ۱۸۰

فهرست مطالب □ ۱۳

- ۴۹-۱: حکم به محکومیت غیابی خواننده به استناد چک ۱۸۱
- ۵۰-۱: حکم به پرداخت وجه چک و هزینه دادرسی به مأخذ محکوم به و حق
الوکاله طبق تعرفه در حق خواهان ۱۸۲
- ۵۱-۱: رأی بر محکومیت خوانندگان به صورت تضامنی به پرداخت مبلغ اصل
چک و محکومیت خواننده ردیف دوم به عنوان صادر کننده چک به پرداخت
هزینه دادرسی به مأخذ محکوم به و خسارت تأخیر تادیه ۱۸۳
- ۵۲-۱: رأی بر محکومیت خواننده به استناد یک فقره چک و فاکتور فروش ۱۸۵
- ۵۳-۱: رأی بر محکومیت خواننده به پرداخت مبلغ .. ؛ به استناد یک فقره چک
با توجه به اصل عدم ایرادات نسبت به دارندگان با حسن نیت ۱۸۶
- ۵۴-۱: حکم به محکومیت غیابی خواننده به استناد چک و گواهی عدم پرداخت
..... ۱۸۷
- ۵۵-۱: خواسته خواهان در مطالبه وجه چک تا میزان متراژ مذکور و به مبلغ
۶۲/۷۸۱/۰۰۰ ریال ثابت و محرز دانسته ۱۸۸
- ۵۶-۱: رأی بر محکومت خواننده به پرداخت مبلغ... بابت ۶ فقره چک و ۴ فقره
فاکتور ۱۸۹
- ۵۷-۱: رأی بر محکومیت تضامنی خوانندگان به پرداخت چهار فقره چک و عدم
قبول صدور قرار اناطه ۱۹۰
- ۵۸-۱: حکم به محکومیت و اخواه به پرداخت وجه چک به صورت مطلق به
«محکومیت به پرداخت چک توسط و اخواه (خواننده اصلی) در قبال تنظیم سند
رسمی اتومبیل پراید در حق خواننده می باشد» ۱۹۲
- ۵۹-۱: رأی بر محکومیت خوانندگان به صورت تضامنی بابت اصل چک و
محکومیت صادرکننده به خسارت تاخیر و ۱۹۳
- ۲- ضامن چک ۱۹۴
- ۱-۲: مطالبه وجه چک از ضامن ۱۹۴
- ۲-۲: مطالبه وجه به استناد ضمانت چک ۱۹۵
- ۳-۲: مطالبه وجه چک به استناد ظهرونیسی بابت ضمانت ۱۹۶

۱۴ □ کارگاه آموزش کاربردی اسناد تجاری

- ۴-۲: مطالبه وجه چک از ضامن به استناد اقرار ظهرنویس مبنی بر امضای ظهر چک به عنوان ضامن..... ۱۹۷
- ۵-۲: مطالبه وجه بابت باقیمانده‌ی ثمن معامله‌ی اتومبیل به استناد قولنامه و ضمانت چک ۱۹۸
- ۶-۲: مطالبه وجه چک بابت ضمانت و ادعای جعل امضاء توسط ضامن ۲۰۰
- ۷-۲: مطالبه وجه به استناد ضمانت چک (حکم به بی‌حقی به دلیل جعل امضای ضامن) ۲۰۱
- ۸-۲: محکومیت ضامن به پرداخت اصل مبلغ چک ۲۰۳
- ۹-۲: نقض رأی شورای حل اختلاف به دلیل اینکه امضاء ظهر چک حامل، حمل بر ضمانت می‌شود نه ظهرنویسی مصطلح ۲۰۴
- ۱۰-۲: مطالبه وجه چک پرداخت شده به عنوان ضامن از مضمون‌عنه پس از پرداخت مبلغ مورد ضمانت ۲۰۶
- ۳- ظهر نویسی چک ۲۰۷
- ۱-۳: مطالبه وجه به استناد ظهر نویسی چک (رأی حضوری) ۲۰۷
- ۲-۳: مطالبه وجه چک از ظهرنویس (رأی غیابی) ۲۰۸
- ۳-۳: مطالبه وجه چک از ظهرنویس (رأی غیابی) ۲۰۹
- ۴-۳: مطالبه وجه به استناد ظهرنویسی چک ۲۱۰
- ۵-۳: مطالبه وجه به استناد ظهرنویسی چک ۲۱۱
- ۶-۳: رأی بر محکومیت خواننده به پرداخت مبلغ چک و خسارت تأخیر تادیه به دلیل انتقال چک با ظهر نویسی به خواهان ۲۱۲
- ۷-۳: رأی بر محکومیت خواننده به پرداخت مبلغ ...، به استناد ظهرنویسی یک فقره چک به شماره ... علیرغم اینکه قید «حواله کرد» خط خورده ۲۱۳
- ۸-۳: مطالبه وجه چک به استناد ظهرنویسی در خارج از موعد قانونی (۴۵ روزه) ۲۱۵
- ۹-۳: مطالبه وجه از ظهرنویس چک در خارج از موعد قانونی (۱۵ روزه) ... ۲۱۵
- ۱۰-۳: مطالبه وجه چک از ظهرنویس خارج از موعد قانونی ۲۱۷
- ۱۱-۳: مطالبه وجه چک از ظهرنویس خارج از موعد قانونی ۲۱۷

فهرست مطالب □ ۱۵

۱۲-۳: مطالبه وجه از ظهرنویس چک به دلیل مهر کردن ظهر چک.....	۲۱۸
۱۳-۳: مطالبه وجه چک از ظهرنویس و عدم امضای ظهر برخی از چک‌ها و ممه‌ور بودن ظهر آن.....	۲۱۹
۴- صادر کننده و ضامن چک.....	۲۲۰
۱-۴: مطالبه وجه چک و خسارت تأخیر و دادرسی از صادرکننده و ضامن.....	۲۲۰
۲-۴: مطالبه وجه چک از صادرکننده و ضامن به استناد شهادت یک گواه به انضمام سوگند خواهان، مبنی بر امضای ظهر چک به عنوان ضمانت.....	۲۲۲
۳-۴: مطالبه وجه چک از تحویل دهنده‌ی چک، بدون اینکه صادر کننده، ضامن یا ظهرنویس باشد.....	۲۲۳
۴-۴: مطالبه وجه به استناد چک و ایراد مرور زمان و ادعای پرداخت و دعوای منقلب و استناد به یک شاهد به انضمام یک سوگند، جهت برائت ذمه.....	۲۲۴
ب: سفته.....	۲۲۶
۱- مطالبه وجه سفته از متعهد.....	۲۲۶
۱-۱: مطالبه وجه به استناد سفته‌واخواست نشده از متعهد (رای حضوری).....	۲۲۶
۲-۱: مطالبه وجه به استناد سفته از متعهد (رای غیابی).....	۲۲۷
۳-۱: رای بر محکومیت خوانده به پرداخت مبلغ ... به استناد سفته واخواست نشده.....	۲۲۷
۴-۱: مطالبه وجه به استناد سفته‌واخواست نشده از متعهد.....	۲۲۸
۵-۱: مطالبه وجه به استناد سفته‌واخواست نشده از متعهد.....	۲۲۹
۶-۱: رای بر محکومیت خوانده به پرداخت مبلغ ... سفته واخواست نشده.....	۲۳۰
۷-۱: واخواهی نسبت به دادنامه، مبنی بر محکومیت به پرداخت وجه به استناد سفته از متعهد.....	۲۳۱
۸-۱: واخواهی از دادنامه صادره به استناد سفته از متعهد.....	۲۳۲
۹-۱: واخواهی نسبت به محکومیت صادره به استناد سفته (نقض دادنامه‌واخواسته).....	۲۳۳
۲- مطالبه وجه سفته از متعهد و ضامن.....	۲۳۴

۱۶ □ کارگاه آموزش کاربردی اسناد تجاری

- ۱-۲: مطالبه وجه سفته‌واخواست نشده از متعهد و ضامن به صورت تضامنی
(رأی حضوری و غیابی)..... ۲۳۴
- ۲-۲: رأی بر محکومیت خواننده ردیف دوم به استناد ضمانت سفته ۲۳۵
- ۳-۲: مطالبه وجه سفته‌واخواست شده از متعهد و ضامن به صورت تضامنی
(رأی حضوری)..... ۲۳۶
- ۳- مطالبه وجه سفته از متعهد و ضامن در قراردادهای بانکی ۲۳۷
- ۱-۳: مطالبه وجه به استناد سفته‌واخواست شده و قرارداد فروش اقساطی با
بانک از متعهد و ضامن (رأی حضوری)..... ۲۳۷
- ۲-۳: مطالبه وجه به استناد سفته‌واخواست شده و تعهدنامه تنظیمی و قرارداد
فروش اقساطی از متعهد و ضامن سفته (رأی حضوری و غیابی)..... ۲۴۰
- ۳-۳: مطالبه وجه سفته به استناد سفته‌واخواست شده و قرارداد فروش اقساطی
از متعهد و ضامن (رأی حضوری)..... ۲۴۲
- ۴-۳: حکم به محکومیت خوانندگان به پرداخت وجه به استناد قرارداد فروش
اقساطی بانک و سفته ۲۴۴
- ۵-۳: رأی بر محکومیت خوانندگان به صورت تضامنی به استناد قرارداد، سفته و
تسهیلات فروش اقساطی ۲۴۶
- ۶-۳: مطالبه وجه به استناد سفته‌واخواست شده و قرارداد وام مضاربه با بانک از
متعهد و ضامن سفته ۲۴۸
- ۷-۳: رأی بر محکومیت خوانندگان به صورت تضامنی بابت اصل و سود
تسهیلات، خسارت تاخیر تادیه، هزینه واخواست سفته و ... به استناد تسهیلات
قرض الحسنه ۲۴۹
- ۸-۳: رأی بر محکومیت خوانندگان به صورت تضامنی بابت اصل دین، تاخیر
تادیه، هزینه دادرسی و واخواست سفته و حق‌الوکاله به استناد قرارداد
مشارکت ۲۵۱

فهرست مطالب □ ۱۷

۹-۳: رأی بر محکومیت خواندگان به صورت تضامنی به پرداخت مبلغ ... بابت باقیمانده اصل و سود تسهیلات و پرداخت مبلغ ... به عنوان خسارت تاخیرتادیه، به استناد سفته واخواست شده و تسهیلات مشارکت مدنی بانک تجارت.....	۲۵۲
۴- مطالبه وجه بابت ضمانت به استناد گواهی یک گواه و ضم سوگند	۲۵۴
۵- مطالبه وجه به استناد ضمانت سفته و مراجعه ضامن سفته به مضمون‌عنه، پس از پرداخت مبلغ مورد ضمانت	۲۵۵
۶- مطالبه وجه از ظهرنویس سفته	۲۵۶
۷- مطالبه وجه به استناد سفته و اجاره‌ی فاسده	۲۵۷
۸- مطالبه وجه بر اساس تعهد صورت گرفته به استناد سفته	۲۵۸
۹- سفته سفید امضاء	۲۶۰
۱-۹: مطالبه وجه از متعهد به استناد سفته سفید امضاء بدون تاریخ سررسید، مبلغ و گیرنده وجه	۲۶۰
۲-۹: رأی به محکومیت متعهد به مبلغ ... به استناد ۱۹ طغری سفته بدون ذکر مبلغ و گیرنده وجه	۲۶۱
۳-۹: مطالبه وجه از متعهد به استناد سفته (بدون واخواست) بدون ذکر دارنده (گیرنده)	۲۶۲
۴-۹: حکم به محکومیت متعهد به استناد سفته بدون ذکر نام دارنده، که محمول بر حامل بودن است	۲۶۳
۵-۹: مطالبه وجه از متعهد به استناد سفته بدون ذکر مبلغ	۲۶۴
۶-۹: رأی بر محکومیت متعهد به پرداخت مبلغ ... بابت سه طغری سفته، بدون ذکر مبلغ	۲۶۵
۷-۹: مطالبه وجه از متعهد به استناد سفته واخواست نشده‌ی عندالمطالبه، بدون قید مبلغ و نام گیرنده وجه	۲۶۶
۸-۹: حکم به نفع خواهان به استناد سفته سفید امضاء توسط متعهد بدون تاریخ صدور و بدون ذکر نام دارنده و قید مبلغ	۲۶۷

۱۸ □ کارگاه آموزش کاربردی اسناد تجاری

- ۹-۹. مطالبه وجه از متعهد به استناد سفته بدون تاریخ صدور، گیرنده وجه و قید مبلغ ۲۶۸
- ۹-۱۰: مطالبه وجه سفته ای که مطابق مقررات قانون تجارت تنظیم نشده، از ظهنویس، به عنوان ضامن به لحاظ تحقق عقد ضمان، براساس قانون مدنی به استناد شهادت دو شاهد زن و ضم سوگند خواهان؛ ۲۶۹
- ۱۰-۱. مطالبه وجه از متعهد به استناد سفته و قرار ارجاع امر به کارشناس حسابرسی ۲۷۲
- ۱۱- حکم به بی حقی خواهان نسبت به سفته باتوجه به فقدان وصف حسن نیت ۲۷۴
- ۱۲- حکم به پرداخت اصل دین به انضمام خسارات وارده اعم از هزینه دادرسی و ایفای تعهد و واخواست سفته و حق الوکاله ۲۷۵
- ۱۳- حکم به محکومیت تضامنی خواندگان به استناد سفته عندالمطالبه ۲۷۶
- ۱۴- حکم به محکومیت تضامنی خواندگان به پرداخت اصل دین به انضمام خسارت دیرکرد ناشی از عدم ایفای تعهد و هزینه دادرسی و واخواست سفته و حق الوکاله ۲۷۸
- ۱۵- حکم به محکومیت خوانده ردیف دوم به عنوان ضامن به پرداخت مبلغ ظهر سفته سفید امضاء ۲۷۹
- ۱۶- رای بر محکومیت خواندگان به پرداخت خسارت تاخیرتادیه از تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۴ تاریخ تنظیم دادنامه ... ۲۸۱
- پیوست ۱ ..... ۲۸۳
- پیوست ۲ ..... ۲۹۶
- کلید واژه ها، فهرست الفبایی و موضوعی ۲۹۹
- فهرست منابع ۳۱۷
- الف) کتب و مجلات ۳۱۷
- ب) مجموعه قوانین و آراء قضایی و حقوقی و نظریات مشورتی ۳۱۷